

מעדני אשר

גיליון רצ"ה
(שנה ז')
פרשת חיי שרה תש"ע

י"ל ע"י

מכון "מעדני אשר"

הגליונות ברחבי תכל יוצאים לזכותו של הרב ברוך בן מרים ומרת שיינדל מלכה בת היה פייגא

אדם שהתחיל במשא ומתן בשידוך מסוים
האם מותר לאחר לנסות להשתדך עם אותה שידוך?
בפרשתו כ"ד ג' ויען לבן ובתואל ויאמרו מה' יצא הדבר לא נוכל דבר אליך רע או טוב.

בגמ' מו"ק י"ח ע"ב ילפינן מכאן שמה' אשה לאיש.

קימ"ל חו"מ סימן רל"ז ס"ק א' שהמחזר אחר דבר לקנותו או לשכרו בין בקרקע בין מטלטלים, ובא אחר וקנאו נקרא רשע, מדין עני המהפך בחררה ובא אחר ונטלו שנקרא רשע.

יש לחקור האם בשידוכים נוהג נמי הלכה זו שאם יש משא ומתן באיזה שידוך אסור לאחר לנסות להשתדך עם הנערה או בחבור הזה או דילמא בשידוכים זה לא שייך.

הנה בשו"ת הלכות קטנות חלק א' סימן רפ"ו כתב וז"ל שאלה מי ששדך אשה ובא חבירו ולקחה הימנו אם יש בזה משום עני המהפך בחררה, תשובה היה נראה דאין לו עליו אלא תערומות, אבל רשע לא אקרי, ומביא ראיה מהא דאיתא בגמ' קדושין נ"ח ע"ב דהאומר לחבירו צא וקדש לי אשה פלונית והלך וקדשה לעצמה מקודשת לשני, ואיתא בגמ' מה שעשה עשוי אלא שנהג בו מנהג רמאות, משמע הא רשע לא מקרי, מיהא איכא למדחי דהתם מיירי בדלא שדיך.

ומסיק: דלפי דברי התוס' קדושין נ"ט ע"א דבמציאה ליכא דין עני המהפך בחררה, א"כ אשה אקרי מציאה, כמבואר בגמ' ברכות ח' ע"ב א"כ לא הויא עני המהפך בחררה.

ומביא ראיה שמותר לנסות להשתדך אף לאחר השידוך: מהא דאיתא בגמ' מו"ק י"ח ע"ב אמר שמואל מותר לארס אשה בחולו של מועד, משום שמא יקדימונו אחר ברחמים, ולמה התיר לקדש יאמרו שישדך ואחר שידוכין לא יבא אחר ללקחה שלא ליקרא רשע, אלא ודאי ליכא דין עני המהפך בחררה, ועוד זמן השמים בת פלוני לפלוני.

ובשו"ת אגרות משה חלק א' אה"ע סימן צ"א נמי נשאל בשאלה הנ"ל ומסיק: שכל זמן שלא החליטו ביניהם שנגמר השידוך מחמת שהוא או היא מסתפקים עדיין, שאפשר שלא יבא ליד גמר, ברור שאין בזה דין מהפך בחררה, שהרי אף בעניני מקח וממכר, פסק הרמ"א חו"מ סימן רל"ז ס"ק א' שדין עני המהפך בחררה הוא דווקא כשכבר פסקו הדמים ביניהם ואינו חסר אלא הקנין, אבל אם חסר עדיין פסיקה, שהמוכר רוצה בכך והקונה רוצה יותר בזול, מותר לאחר לקנותו, ואם כן כל שכן בשידוכים שכל זמן שלא החליטו לגמור הענין משני צדדים אין משום עני המהפך בחררה, שאין לך הפסד גדול מזה שתהיה הנערה מוכרחת להינשא רק להראשון שנשתדך לה.

ומסיף להיתר: שאפילו אם כבר החליטו לגמור השידוך, אינו ברור שיש משום עני המהפך בחררה, שהרי שיטת התוס' שבמתנה והפקד אין ענין עני המהפך בחררה, כיון שאינו דבר המצוי לו במקום אחר, ודוקא במכר שיכול להשיג אותו דבר אצל אחר ובא ומהפך בחררה נקרא רשע, והביאם הרמ"א שם ולדבריהם כל שכן בשידוכים שיש קפידא לאדם שרוצה בזו יותר מבאחרות, שאין שייך לומר בו שילך ויקבל דבר זה במקום אחר, ואם כן ודאי אין בו דין עני המהפך בחררה, ואף שיש חולקים על התוספת כמו שציין שם הרמ"א, מ"מ מסיק הרמ"א שסברא זו עיקר, וכותב ש"מ ירא שמים יראה להחמיר.

ומביא שיש רצו להביא ראיה שמותר לחזור אף שסכמו: מהא דאיתא בגמ' מו"ק י"ח ע"ב אמר שמואל מותר לארס אשה בחולו של מועד, משום שמא יקדימונו אחר ברחמים, הרי שכל זמן שלא קידשה מותר לאחרים להקדים אותה לקדשה, ואין בזה איסור משום עני המהפך בחררה, שאם היה אסור לאחרים להשתדך לה, לא מיסתבר שיקבל השי"ת תפלתו.

אבל דחה דאינו ראיה: משום שלפעמים זוכה אדם מאיזה טעם שהשי"ת יקבל תפלתו אף שמבקש דבר שלא היה ראוי לבקש, ודרכי השי"ת נעלמו ממנו, ועוד דוחה: שאולי יתפלל שתחזור בה מהסכמתה שאז אין איסור לאחרים להשתדך עמה, כיון שהוא באופן המותר.

גליון זה נודב ע"י ידידינו

הרב יחיאל מיכל מוזס שליט"א

מגדולי עסקני היהדות החרדית בבית שמש

לרגל שמחת נישואי בתו תח"י עב"ג הבה"ח יוסף דושינסקי נ"ו במז"ט

יהא רעוא שבזכות זיכוי אלפים ירוה נחת מכל יוצאי חלציו ויצלית בכל אשר יפנה

החתונה תתקיים א"ה ביום חמישי ב' כסלו תש"ע פרשת תולדות בארמונות "בינור דוד" בית שמש

גליון זה נודב ע"י ידידינו

הרב עמנואל פטקס שליט"א לונדון

לעילוי נשמת זקיני

הגאון רבי משה אריה ראטה ז"ל אב"ד דק"ק פאפא בן הרב שלמה זלמן ואלף ז"ל

נלב"ע כ"ה חשוון ת.נ.צ.ב.ה.

לע"נ הרב משה בן הרב יוסף דוד ז"ל, ומרת מלכה מחלה בת הרב מרדכי זיסקינד ע"ה נתרם ע"י ר' מרדכי זיסקינד הגר שליט"א ניו יארק

על מה שמכמו רבנים שמסדרין קדושין ונוטלים כסף

הא אסור ליטול שכר על מצוה?

איתא ברמ"א יור"ד סימן רמ"ה ס"ק כ"ב ומקורו בתרומת הדשן ומהר"ו, דהמנהג לתת שכר חופות וקידושין להרב דמתא.

יש להקשות: איך מותר ליטול שכר על סידור קדושין הא אסור ליטול שכר מצוה.

ובתורות הדשן בפסקים סימן קכ"ה כתב על זה ועל קבלת פרס מגיטין וחליצה וכה"ג דעל קיבול פרס זה אנו בושים ובטורח למצוא היתר לרובן, ה"ד בש"ד שם ס"ק ט"ו, וכוונתו לדברי המשנה בכורות כ"ט הנוטל שכרו לדון דינו בטלים וכדרשת חז"ל ראה למדתי אתכם חוקים ומשפטים כאשר צוני ה', מה אני בחינם אף אתם בחינם.

וכן צעק הרבינו עובדיה בכורות שם פרק ד' משנה ו' בחרי אף נגד המקבלים פרס על סידור גיטין וקידושין, ויכול להיות שזה פסול.

ובתוס' יו"ט בכורות פרק ד' משנה ז' כתב דאפשר הסכימו כן כל חכמי הדורות משום עת לעשות לה' הפרו תורתך, שאילו לא היתה פרנסת הלומדים ומלמדים מצויה, לא היו יכולים לטרוח בתורה כראוי והיתה התורה משתכחת ח"ו, ובהיותה מצויה, יוכלו לעסוק ויגדיל תורה ויאדיר, ועיין אור זרוע סימן ק"ג.

אולם החתם סופר יור"ד סימן ר"ל, וח"מ סימן כ"א ממציא בזה היתר אחר לגמרי לחלק בין הנושאים, דתלונות הני גאונים אינם חלים כלל וכלל על מנהג הרבנות הנהוג בזמנינו, וז"ל בקיצור, מלתי כבר אמורה כי עין רואה בגוף דברי מהר"א ומהר"ו יראה כי אין אלו נאמרים אלא בימיהם שלא קבלו הרב כפועל אלא כל ת"ח הנהיג בני עירו וכו', אבל בזה"ז שמקבלים רב, ועוקר דירתו ובא לכאן, וקוצבים לו שכירתו כמו שמשכירין פועל, ובתוך אותה הקצבה הוא שכרו מחופות וקידושין וגיטין וכדומה, כבר זכה זה הרב בכל רווחי דעבידא דאתי בגבולו ואסור לשום אדם לקפח פרנסתו בזה והרי זה גזל ממש, ומ"ש מהר"א על שכר זה אנו בושים כמו שהעתיק הש"ך, היינו כנ"ל שה' הרב יושב בעירו ולא רצה ליתן קידושין וגיטין עד ששלמו לו כו"כ, ובדאי ע"ז אנו בושים כי הוא מחויב לעשות בחינם, אבל לאחר ששכרוהו הקהל כפועל והביאוהו ממקומו לכאן והראו לו מקום לפרנסתו מגיטין וקידושין, א"כ הוא אינו נוטל פרס שלא כדין כלל, אולי הקהילות פעלו און שהטילו פרנסת הרב על אלו היחידים, אבל הוא אינו נוטל פרס מקידושין וגיטין כלל אלא שזה הוא שכרו על עיקר ישיבתו בכאן והראו לו מקום לגבות מבעלי חתונות וכדומה ואין בושה כאן על נטילת פרס זה אם יטלנו בדרך כבוד וכל המקפחו גוזל וחומס.

וכן בשו"ת משיב דבר חלק ב' סימן נ"א כתב דאין בזה איסור, כיון שקני החופה והכיפה וגם מקום חצר בית הכנסת קנין הקהל המה וגם המשמשים שעוסקים בכבוד הנשואין הכל שכירי הקהל המה, והם אינם מרשים את שלהם כי אם לשלם את העובד העיר בכל מילי דמתא דעליה רמיא כן וכן, ואותו זכות יש להם מסרו להרב שיבקש שכרם.

האם מהני שאלה בקדושין?

יש לחקור האם מהני שאלה בקדושין או דילמא לא מהני שאלה בקדושין.

הנה בשו"ת הלכות קטנות חלק א' סימן כ"ט כתב וז"ל שאל מאן דהו, האם יש שאלה לחכם בקידושין.

ועל דא מילתא אפקוה להאי צורבא מרבנן מבית מדרשא, כההיא דבבא בתרא כ"ג ע"ב דאפקוה לר' ירמי' מבי מדרשא משום דאטרח לרבנן דבעי מילתא דפשיטא, וה"נ מה ענין שאלה אצל קידושין: דוכתב לה אמר רחמנא ודרשינן בגמ' קידושין ה' ע"ב בכתביה מגורשת ואינה מתגרשת בכסף, כל שכן בשאלה.

ועוד דאין לך ממזר בישראל, דיתיר הקידושין והחכם עוקר הקידושין למפרע ונמצאת שלא היתה אשת איש מעולם.

בא לישוב לו על פתח בית המדרש ואמר: תורה היא וללמוד אני צריך, וכל כי האי מילתא לימא איניש קמי' רבי, ולא טרחנא אנא. לימדתנו רבינו דאסר לה אכ"ע כהקדש, דכל דבר שנאסר על דיבור ויוצא מרשות לרשות, מיקרי הקדש, כגון תרומה וחלה והקדש והפקר שאסור למפקיר ונשאל לחכם.

ובתוס' פ"ק דקידושין דף ז' ע"א ד"ה ונפשו קידושי בכולה כתבו, ונראה שלכך דקדק רש"י ופירש דהא מקודשת בלשון הקדש קאמר לה, וכדאמר בריש פרקין דאסר לה אכ"ע כהקדש, לפיכך יש דינה להיות כהקדש. אבל אם היה אומר הרי את מאורסת לי או חד מהנך לישני דלעיל, על זה לא ה' מקשה ונפשו קידושי בכולה.

ומה שהקשו ממ"ש בכתביה מתגרשת ולא באמירה, אני לא אמרתי שיועיל התרת חכם כדי שתהא מגורשת, אלא שתהי' כמו שלא נתקדשה לעולם ותהיה מגורשת לכהן.

והא דאפשר להתיר ממזרים בישראל, וכי אחריות ממזרים עלינו, ועוד בכל נדרים לא יהי' שם מי שיתירו.

ובחלק ב' סימן מ"ד כתב וז"ל שאלה אם מועיל שאלה בקדושין, תשובה לכאורה משמע שאין לה רגלים, אבל כי מעיינת שפיר תמצא שורש דבר במה דאמרינן בגמ' קדושין ב' ע"ב דלשון הרי האת מקדושת משום דאסר לה אכ"ע כהקדש, א"כ כשקידש אשה בלשון הקדש מהני שאלה, כך נראה לפלפולא.

ובשו"ת מהרש"ם חלק ח' סימן רפ"ו תמה, דכיון דכל ענין קדושין משום דשויה אכ"ע כהקדש, א"כ אמאי לא יועיל שאלה והיתר חכם על קדושין.

ותירץ: מכיון דכל המקדש אדעתא דרבנן מקדש כדת משה וישראל הוי כנודר על דעת רבים דלא מהני בזה שאלה.

אבל דחה: דלפי מה שכתב הפני יהושע גיטין ל"ז דנדר על דעת רבים מן התורה יש לו התרה, א"כ הדרא קושיא לדוכתא.

ותירץ באופן אחר: דכמו דקימ"ל בהקדש דאתי לידי גזבר אין לו התרה משום דלא אתי דיבור ומבטל מעשה, הכי נמי קדושי אשה הרי היא מעשה שקידש את האשה ולא אתי דיבור התרה ומבטל מעשה.

עוד תירץ: באמת הויא גם קנין וגם הקדש וכדמבואר בתוס' קדושין ז' ע"א ועל כן הכי נמי אף אם מהני שאלה היינו רק על ענין ההקדש, אבל מ"מ הקנין במקומו עומד, עיין בשו"ת דברי יציב אה"ע סימן מ"ט ס"ק ט'.

האם יש חיוב לאבא או לאמא לחתן את הילדים?

בפרשתן כ"ד ב' ויאמר אברהם אל עבדו וגו' ולקחת אשה לבני יצחק וגו'.

איתא במשנה קדושין כ"ט ע"א דהאב חייב להשיא את בנו, ולא רק עצם ההתעסקות לחפש שידוך לבנו, אלא גם צריך להוציא ממון כדי שיוכל הבן להתחתן, כך כתב במהרי"ט יור"ד סימן כ"ז, וכן כתב בראב"ן בשו"ת בסוף הספר דף קמ"ט, וכן הביא ברוח חיים סימן כ"ז אות ג'.

ובשו"ת בנין ציון לבעל הערוך לנר חלק א' סימן קכ"ה וכן בצפנת פענח הלכות איסורי ביאה פרק כ"א הלכה כ"ה, וכן בספר יפה ללב סימן א' אות ג'. **תמה** מדוע לא הביא הרמב"ם את הלכה הנ"ל, וכן בש"ע כיון שהיא סתמא דגמרא.

ותירץ: דהרמב"ם לא השמיט הלכה הנ"ל, אלא סמך על הא דכתב איסורי ביאה פרק כ"א הלכה כ"ה מצות חכמים ששיא אדם בניו ובנותיו סומך לפרקן.

וכתב הר"ן דה"ה את בתו שהוא מחויב להשיא, וכן כתב המקנה מדעתיה דנפשיה.

ובעזר מקדש אה"ע סימן א' ס"ק א' כתב דמהא דקתני במשנה דעל האב להשיא אשה לבנו, משמע אף שהוא כבר גדול, שהרי בן שמונה עשר לחופה, אפילו הכי יש חיוב על האב להשיאו, ואפילו כשאינו סומך על שולחן אביו יש חיוב על האב, כיון שהבחור או הנערה מתביישים, משא"כ בזיווג שני אין חיוב כבר לאב, כיון ששוב כבר אינו מתבייש.

וכן במנחת חינוך מצוה ב' ס"ק ד' כתב דלהשיאו אשה, ודאי גם בגדלותו האב חייב להשיא את בנו.

ובמקור דיש חיוב לאב להשיא את בנו איתא בגמ' קדושין ל' ע"ב ילפינן מהא דכתיב ישעיה נ"ה וקחו לבניכם נשים.

ובירושלמי קדושין פרק א' הלכה ז' יליף דחייב האדם להשיא את בנו: מהא דכתיב והודעתם לבניך ולבני בניך, אימתי אתה זוכה לבניך ולבני בניך בשעה שאתה משיא את בנך קטנים, ובקרבת העדה מסביר דרוב העולם אינם מאריכין ימים כל כך.

וכתב הר"ן קדושין ל' ע"ב במצוה זו לא שואלים בגמ' מנלן שאשה לא מצווה במצוה זו, דכיון דדברי קבלה נינהו סברא היא דכי היכא דאשה פטורה מללמד את בנה ומלפדותו, כיון שהיא אינה מצווה, להשיאו נמי פטורה, כיון שאינה מצווה על פרו ורבו.

ובהגהות הרד"ל קדושין ל' ע"ב **הקשה עליו:** א"כ לרבי יוחנן בן ברוקה דסבירא ליה, יבמות ס"ה ע"ב שאשה מצווה בפרו ורבו, נימא שאשה חייבת להשיא את בניה, ועוד דעל שבת אשה נמי מצווה.

ומתריך: דקרא "דקחו נשים" דמינה ילפינן החיוב להשיאו אשה באנשים מיירי ולא בנשים.

וכן בתוספת יו"ט קדושין פרק א' משנה ז' כתב דלענין חיוב האב להשיא את בנו, אין צריך מיעוט למעט נשים, כיון דבפסוק דמשם ילפינן כתוב קחו נשים.

אבל בשו"ת הרד"ך בית י"ז חדר ז' כתב דגם אשה חייב להשיא את בתה, כיון שיש לה מצוה של שבת.

ובגליוני הש"ס קדושין ל' ע"ב תמה עליו, דלפי טעם שחייבת בשבת לכן חייב להשיא את בתה, א"כ מדוע לא כתב מהאי טעמא שחייב להשיא את בנה.

איך שלח אברהם את אליעזר שיקדש אשה ליצחק

הרי המקדש ע"י שליח ומת השליח אסור להתחתן?

בפרשתן כ"ד ב' ויאמר אברהם אל עבדו וגו' ולקחת אשה לבני יצחק וגו'.

יש להקשות: איך שלח אברהם את אליעזר שליח שיקדש אשה ליצחק, הרי אסור לעשות כן דאיתא בגמ' נזיר י"ב ע"א האומר לשלוחו צא וקדש לי אשה סתם ומת השליח אסור בכל נשים שבעולם, משום דחזקה שליח עושה שליחותו, וכיון דלא פריש ליה הא לא ידע הי ניהו קדיש, ויכול להיות שהאשה שתחתן אח"כ זה אמה של הקודמת שקידש השליח או אחותו, א"כ מדוע אברהם לא חשש לזה הויא ליה לחוש שמא ימות אליעזר בדרך.

והנה בקדושת לוי בפרשתן כתב דזה הטעם שרצו לבן ובתואל להרוג את אליעזר עבד אברהם, דכיון דהירגו את אליעזר יהא יצחק אסור בכל נשים שבעולם.

ולפי זה ביארו המפרשים: מה דאיתא בהגדה של פסח לבן ביקש לעקור את הכל, ואמתי ביקש לבן לעקור את כל כלל ישראל, היינו כשביקש להניח רעל לפני אליעזר, וע"י שימות יאסר יצחק מלישא אשה ותתבטל ח"ו הקמת כלל ישראל.

אבל מ"מ קשה איך עבר אברהם על איסור זה, ולא חש להאי חששא, כך מקשה הבכור שור קדושין ס"א ע"ב וכן בבנין דוד בפרשתן, וכן בשו"ת דברי סופר סימן מ', וכן בספר דברי יוסף בפרשתן, וכן במלא העומר למהרא"ל צינץ על הפסוק והשביעך, וכן בפני מבין על התורה.

איכא כמה תרומים:

א. ע"פ מה דמבואר בגמ' שבת ל' ע"ב דבעידן דעוסקים בתורה אין למלאך המות שליטה באדם, וכיון דאליעזר היה זקן ויושב בישיבה ומושל בתורת רבו כמבואר בגמ' יומא כ"ה ע"ב על כן היה אברהם בטוח שלא יפסוק פומיה מגירסא לכן לא חשש, וכן אברהם הזהיר אותו שלא יפסיק מלימוד כל הדרך, כך תירץ בדברי יוסף בפרשתן.

ולפי זה מסביר הפני מבין: הא דאיתא במדרש מובא ברש"י כ"ד מ"ב על הפסוק ואבא היום יפה שיחתן של עבדי אבות יותר מתורתן של בנים, דהיה קשה איך דיבר סיפורים בעלמא, הרי הזיהרו אותו שידבר כל הזמן בלימוד מחשש שמא ימות, ולכן כתב המדרש דזה נמי הויא דברי תורה.

ב. לכן השביע אברהם את אליעזר דעל ידי זה יהא שליח מצוה שאינם ניזוקים, א"כ לא חיישינן שמא ימות, כך תירץ במלא העומר למהר"ל צינץ בפרשתן.

ג. ע"פ מה דאיתא בגמ' נזיר י"ב ע"א דמקשה הגמ' מדוע קן שהופרשה לקרבן ופרחה אינה אוסרת את כל הקינים שבעולם וכמו דאם מת השליח אסור בכל נשים שבעולם, ומתריך הגמ' משום דכל דפריש מרובא פריש, ואע"פ דגם בקדושין שייך לומר שיקדש אשה בשוק ונימא דכל דפריש מרובא פריש, מ"מ לא מהני משום דהדרא לניחותא שחוזרת לביתה והויא ליה קבוע דהויא כמחצה על מחצה, וזהו שאמר אברהם ליצחק רק את בני לא תשב שמה וממילא לא יהיה אף פעם הדרא לניחותא ולכן אף אם ימות אליעזר לא יאסר יצחק בכל הנשים כיון שיוכל לקדש אשה בשוק ולא יהיה הדרא לניחותא, א"כ אזלינן בתר רוב, כך כתב הבכור שור קדושין ס"א ע"ב.

ד. לא נעשה אליעזר שליח לקדש, אלא נעשה שליח ליקח עמו אשה להביאה ליצחק והיא יקדשה, א"כ א"ש דליכא שום חשש, כך תירץ בבנין דוד בפרשתן בד"ה ולקחת משם.

מכתבים למערכת

האם מותר להניח על שולחן בשר וחלב כשאינו אוכל

מה שהקשתם על הא דכתב בהגהות רבי עקיבא אייגר ויר"ד סימן פ"ח שלא מהני שומר לגבי איסור העלאה של בשר וחלב יחד, מפני שהשמירה הזאת צריכה להיות תמידית, שלא תזוז מחשבתו ועינו אף לרגע קט, שהרי ברגע אחד האוכל מערב את הבשר עם החלב, ומימילא אין זה אפשרי, שאי אפשר שלא תזוז מחשבת השומר לרגע אחד, דיש להקשות מאי שנא מאה דאין קורין לאור הני שנמי צריך להשגיח עליו כל רגע, ואפילו הכי מהני שומר.

הגאון המפורסם רבי שמאי קהת גראס שליט"א דומ"ץ מחוקי התורה נראה לתרץ בכי' אופנים האחד) דבשלמא בקריאה לאור הני שעוסק בקריאה, כשיבא לעשות דבר אחר כגון להטות לאור הני ירגיש היטב השומר, משא"כ כשעוסק באכילה גבינה לא ירגיש כ"כ השומר כשאוכל בשר דאינו רוצה לעשות דבר אחר אלא מעניני אכילה, השני) עיין בש"ע אור"ח סימן ק"ע ס"ק ד' דאין מסתכלין בפני האוכל ולא במנתו, וכיון דלהיות שומר צריך להסתכל בו ובמנתו, ע"כ לא יוכל להיות שומר.

הגאון רבי יעקב אייזנבך שליט"א דומ"ץ בקריית ספר

הרב ישכר טאוב שליט"א כולל רמת ירושלים נראה לתרץ דרק לגבי מצוה לא גזרו, לכן בנר התירו כיון שלומד, משא"כ בדבר שאינו מצוה לא התירו, לכן בבשר בחלב דהויא ענין רשות לא מהני שומר. מעדני אשר: דבר זה שרק במבוי דמצוה מניי שומר אינו דבר ברור, דבמנן אברהם אור"ח סימן ע"ה כתב כן, אבל בתוספת שבת חולק על זה, עיין במעדני אשר פרשת ויקהל תשס"ט אריכות גדולה בענין זה.

הרה"ג אביגדור יגור שליט"א בני ברק ר"מ ביישית וגיץ

הבה"ח משה ישעיה שפילמן נ"י ישיבת מיד ירושלים נראה לתרץ דשאני נר הדחשש היא רק מתי שמתחיל הניר לכבות, משא"כ בבשר בחלב.

הרה"ג אביגדור יגור שליט"א בני ברק ר"מ ביישית וגיץ

הבה"ח משה ישעיה שפילמן נ"י ישיבת מיד ירושלים נראה לתרץ דשאני נר הדחשש היא רק מתי שמתחיל הניר לכבות, משא"כ בבשר בחלב.

הרה"ג אביגדור יגור שליט"א בני ברק ר"מ ביישית וגיץ
הבה"ח משה ישעיה שפילמן נ"י ישיבת מיד ירושלים
נראה לתרץ דשאני נר הדחשש היא רק מתי שמתחיל הניר לכבות, משא"כ בבשר בחלב.

מדוע הניח אברהם את יצחק על המזבח כדי לשחטו הא קרבן אינו שוחטים על המזבח מה שהקשתם בשם אחרונים על הא דכתב בפרשת וירא ויעקב את יצחק בנו וישם אותו על המזבח ממעל לעצים דיש להקשות האל שחיתת קרבנות בבית המקדש היתה תמיד בעזרה בצד המזבח ולא על גבי המזבח, אם כן כשרצה אברהם אבינו להעלות את בנו לעולה, למה שם אותו על המזבח ולא בצדו, ותרצתם בשלושה אופנים.

הגאון רבי דוד ליסצין שליט"א ראש כולל הכל התלמוד ת"א

מה שתרצתם בשם האמרי אמת כיון שהקב"ה אמר לו והעלה לעולה עשה כלשון שאמר לו והעלה אותו על המזבח, יש להעיר דמ"מ אין משמע שגם השחיטה היא אמר לו שיעלה לעולה וכמו שבועלה השחיטה למטה א"כ גם כאן.

הרב יחיאל זיידל שליט"א בני ברק

יש לציין עוד תרוץ שמביא בספר נגדיל תורה בשם האמרי אמת, שהיה במדבר ולא ידע היכן צפון, לכן העלה אותו על המזבח, כיון שע"פ הלכה קדשים ששחטן על גבי המזבח כשר.

אין יתכן שאברהם אבינו ילך להתיעץ עם ממרא האם לשמוע בקולו של הקב"ה שצוהו למול מה שהקשתם בשם הראשונים ואחרונים על הא דכתב וירא אליו ה' באלוני ממו וברש"י הוא שנתן לו עצה על המילה, לפיכך נגלה עליו בחלקו, דיש להקשות אין יתכן שאברהם אבינו שעמד בעשרה נסיונות הקשים, וקיים את כל המצוות עד שלא ניתנה, ילך להתיעץ עם ממרא האם לקיים ציווי של הקב"ה, ותרצתם בעשרה אופנים.

הרב שלמה רויד שליט"א כולל שבע הלוי ירושלים

נראה לתרץ ע"פ מה דקימ"ל המל ימול רק מי שמהוטל יכול למול אחרים, לכן נתנו לו ממרא עצה שימול קודם את עצמו ואח"כ ימול את אחרים.

הרב נריה שאוון שליט"א

יש לציין דבשפת אמת תירץ שלא היה לו ספק האם לקיים המצוה, רק רצה שיהיה להם זכות במצות המילה לכן הלך לשאול את עצתם.

הרב ר' יוסף חיים מסעוד אבוצירא שליט"א עפולה, מח"ס מריה נוחח

הרב אהרן בורגר שליט"א יש לציין דבספר עמר נקא לרבינו עובדיה מברטנורא תירץ שאמר לו הקב"ה שימול ולא אמר לו היכן מקום המילה וזאת העצה נתן לו שאמר לו היכן מקום המילה כדדרשינן בגמ' שבת ק"ח ע"א.

כולל עיזון דחסידי בעלזא בית שמש

בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

ברגשות גיל וחדוה נשגר מייטב איחולינו למכובדנו הנדיב הנכבד אשר לבו רחב יעד להחזקת לומדי התורה ברוח נדיבה ובנפש הפיצה טוב שם משמן טוב

ה"ה הרה"ח ר' יחיאל מייכל מוזס שליט"א

לרגל שמחת ליבו בנשיאותו בתו תחי'

ונברכהו מקרב לב שבזכות פעליו הכבירים ותמיכתו בלומדי תורה יזכה לראות בנין עדי עד ורוב נחת דקדושה בהרחבת הדעת עדי ביאת ינון

האמצעות מקיב"ב

גאון הכולל

ראשי הכולל

גליון זה נודב ע"י ידידנו

הרב יחזקאל מטלס שליט"א

מרבני כולל עיזון בעלזא בית שמש

לרגל שמחת הולדת בתו במז"ט

יהא רעוא שבזכות זיכוי אלפים ירוה נחת

מכל יוצאי חלציו ויצליה בכל אשר יפנה

תגובות אפשר לשלוח

למחבר הרב אשר אנשיל שוורץ שליט"א

לפקס המערכת: 057-7961607 או למייל: levib@017.net.il

לבינורים בכל ענייני המערכת, בטל: 057-3166560

כולל עיזון דחסידי בעלזא בית שמש

בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

ברגשות גיל וחדוה נשגר מייטב איחולינו למכובדנו הנדיב הנכבד אשר לבו רחב יעד להחזקת לומדי התורה ברוח נדיבה ובנפש הפיצה טוב שם משמן טוב

ה"ה הרה"ח ר' יחיאל מייכל מוזס שליט"א

לרגל שמחת ליבו בנשיאותו בתו תחי'

ונברכהו מקרב לב שבזכות פעליו הכבירים ותמיכתו בלומדי תורה יזכה לראות בנין עדי עד ורוב נחת דקדושה בהרחבת הדעת עדי ביאת ינון

האמצעות מקיב"ב

גאון הכולל

ראשי הכולל